

Vad livets tillblivelse beträffar bör det således förhålla sig så, att fostret i moderlivet redan i och med befruktningen av ägget är en levande varelse, det vill säga att antingen har skapandet av den nya människan påbörjats eller också inträder icke graviditet. Det är svårt att förstå den, som hävdar att fostret blir, som det felaktigt heter, "besjälat" först efter vissa månaders tillväxt. Hur bär man sig åt för att konstatera detta? Står man med klockan i hand och "bestämmer" en viss tidpunkt då den skapande kraften inträder i det växande barnet? Och vad är det i så fall som utvecklat det fram till denna tidpunkt?



Om man nu tänker sig att livet fortsätter efter döden, hur brukar man då i allmänhet föreställa sig detta liv?

En ganska vanlig uppfattning är att man föreställer sig, att man genom döden undergår en total förändring och kommer till "himmelen" genom att plötsligt förflyttas till en omgivning av stor glans och härlighet - oavsett om den egna utvecklingsnivån är sådan, att den lämpar sig för en liknande omgivning eller ej. Men själens frigörelse från sitt kroppsliga hölje kan inte medföra den minsta förändring i människans andliga tillstånd, ty om alla hennes individuella särdrag plötsligt utplånades skulle en sådan förvandling medföra, att hon inte längre var sig själv utan en helt annan person. Därför är man efter döden precis samma individ, som man var före den lekamliga döden, och bibehåller alla de karakteristiska egenskaper, som man hade under jordlivet.

Till följd av harmoniens lag, som uppenbaras i hela universum, dras varje människa efter döden magnetiskt till just den omgivning, som motsvarar hennes inre själstillstånd. I varje annan omgivning skulle hon känna sig illa till mods, ty intet skapat väsen trivs om det lösrycks ur sin naturliga atmosfär. Om man placerade en fisk på en solig gräsmatta, skulle den inte alls uppskatta sin nya vistelseort, även om man aldrig så mycket förklarade att den fått det "bättre".

Då allt är i ständig rörelse kan inte död i betydelsen stillastående existera, det är ju också genom kännedomen om dessa processer av förändring som vetenskapen går framåt. Men kan det förhålla sig så, att frågan om vi överlever eller ej, i själva verket borde gälla frågan om alla överlever individuellt eller ej? Kan "förintelseprofeternas" fasta förvissning att döden är det definitiva slutet och utslocknandet bero på att de har en förkänsla av att det i deras fall verkligen kommer att förhålla sig så, att de "dör" när döden inträder? Att de visserligen efter döden går upp i ett kollektivt liv, eftersom intet kan förintas, men att de förlorar sin individualitet? Kan det faktiskt förhålla sig så, att teorin om det naturliga urvalet uppenbarar en kosmiskt-allmängiltig lag?

Teorin om det naturliga urvalet säger som bekant, kortast uttryckt, att varje generation frambringar individer som i något avseende skiljer sig från föräldrarna. De individer vilkas speciella egenskaper innebär en fördel, till exempel en ökad förmåga att skydda sig mot sina naturliga fiender eller att skaffa föda, visar en tendens att leva vidare och överföra sina goda egenskaper på avkomman. Medan förändringar som inte innebär någon sådan fördel inte visar någon större tendens att leva vidare än någon annan "oanvändbar" variant och så småningom dör ut ur arten.

Mycket tyder på att den mänskliga själen är villkorligt odödlig. Att den är odödlig om människan låter det gudomliga inom sig segra över det djuriska, så att hon förenar sig med den odödliga anden inom sig och utom sig. Och dödlig om hon låter sig dragas ned av de materiella instinkterna och impulserna, vilka är helt och hållet dödliga och vilka allesammans dör när döden inträder.

Våra gamla nordbor trodde som bekant, att endast de i strid fallna var värdiga att få vistas hos gudarna i Valhall. Vid dödens inträde, förtäljde deras heliga urkunder, gick man ut från ett livsrike och in i ett annat livsrike, men i både det ena och det andra riket kunde man "dö", det vill säga förlora sin mänsklighet, sin sanna natur, genom att tillåta sig själv att förvildas, förråas och till slut sjunka så djupt att man "blev till något annat", till vad de kallade en "niding" och Pytagoras kallar en förlorad själ. Detta var för våra förfäder att dö i ordets egentliga bemärkelse. Den omvandlingen fruktade man mest av allt.

Nordamerikas indianer tror att endast de, som i livet varit tappra jägare och krigare har utsikt att efter döden få i en evig vår jaga på prärien.

Kariberna tror att blott de tappra efter döden kommer till de lyckliga öarna, där alla slags goda frukter växer vilda och där de hädangångna får tillbringa tillvaron med danser och gästbud under det de har sina fiender till slavar. De feiga måste tjäna sina fiender och bo i ett öde, ofruktbart land bortom bergen.

Eskimåerna tror att in i det lyckliga landet kommer endast sådana män-



niskor, som arbetat duktigt, gjort stora gärningar, fångat många valar och säljar eller utstått många faror.

Tibunambafolket i Brasilien tror, att endast själarna efter dem, som levat dygdigt går bortom de stora bergen, där de i sköna trädgårdar får dansa med sina fäders själar, under det att däremot oduglingars själar går till pina hos den onde anden Aygnan.

De själiska krafterna, säger en modern tänkare som Camille Flammarion, kan förflytta sig från en värld till en annan, ehuru säkerligen icke allerstädes eller alltid och ej heller alla. Människan skapar själv sitt öde. Hon höjer sig eller sjunker alltefter sina gärningar. De som är fästade vid materiella intressen - de giriga, de ärelystna, de skenheliga, de osannfärdiga - kvarstannar, liksom de fördärvade, i de lägre zonerna.

Marcus Aurelius manar: "Kom ihåg, att din kropp skall upplösas och att din ande skall antingen slockna eller vandra hädan och bli satt annorstädes!"

Vad är det då hos människan som antingen skall slockna eller vandra hädan och bli satt annorstädes? Vad vet man egentligen om människans "sammansättning", hennes kroppsliga, själsliga och andliga liv?

En vishetslärare i tiden, som aktualiserat de ursprungliga kosmiska sanningarna om livet och döden och bland mycket annat också givit nytt liv åt den gamla läran om människans sju kroppar är den utomordentligt fine religionsfilosofen Martinus.

Människans kroppskombination, lär han, består i sin helhet av sju olika kroppar, svarande mot sju grundenergier: Instinktenergin, tyngdenergin, känslöenergin, intelligensenergin, intuitionsenergin, minnesenergin och Moder-energin - människans verkliga Evighetskropp, Orsakskroppen, som grekerna kallade Augeoides, den strålände, den lysande. De sex andra kropparna är att betrakta som organ i denna. Då människan endast kan uppleva sin eviga tillvaro genom dessa organ i sin evighetskropp och dessa organ är materiella realiteter och som en följd därav i likhet med alla andra materiella företeelser underkastade åldrandets eller förslitningens lag, måste dessa organ eller kroppar ständigt förnyas.

Denna förnyelseprocess sker inte samtidigt för alla kropparna utan föresiggår så, att människan alltid har en av sina kroppar i full utveckling, medan de övriga befinner sig i ett gradvis tilltagande eller avtagande brukbarhetstillstånd i förhållande till denna. Då man därigenom i huvudsak upplever livet endast genom en av sina kroppar i sänder och då varje kropp ger sin särskilda förnimmelse, sin "förnimmelsehorisont" kommer man alltså att uppleva sina eviga tillvaroformer inom sex olika förnimmelsehorisonter. Detta innebär att varje levande väsens eviga tillvaro är identisk med en evigt skiftande upplevelse av sex olika former av lokala liv.

Då de sex grund-energierna i förening med Moder-energin, skapar var sin "zon" i tillvaron, präglar de denna med sin speciella natur eller sitt särskilda vibrationstillstånd, på så sätt att det uppstår sex motsvarande former av tillvaroplan och därmed sex stora grundformer för upplevelse av livet, där döden som en aspekt till livet, spelar en framträdande roll.

Då den jordiska människan lever i den andra grundenergi-zonen är den kropp som svarar mot denna energi, hos henne den mest utvecklade och den är därför också den enda av hennes kroppar, som hon egentligen är medveten i. Denna kropp känner vi som "tyngdkroppen" eller den fysiska kroppen. Då denna kropp således är den enda, som jordmänniskan fundamentalt är medveten i, blir den så kallade fysiska världen den enda av hennes sex förnimmelsehorisonter, som hon helt kan acceptera som livsupplevelse.

Den del av hennes liv, som ligger utanför den fysiska världen, inom de fem andra förnimmelsehorisonterna, är hon endast svagt, instinktmässigt medveten i på grund av att dessa ju endast kan upplevas med hjälp av hennes övriga kroppar, vilka ännu i viss grad endast existerar i "fostertillstånd", det vill säga, är latenta.

Den del av hennes livsupplevelse, som har sin fundamentala utveckling, sedan hennes fysiska kropp på grund av svagheter gått under och hon därför måste bygga sig en ny, kommer därför att vara av så primitiv art, att hon



här i den fysiska tillvaron inte medvetet kan uppleva den. Denna del av sin livsupplevelse, sin andliga tillvaro, har hon därför givit namnet "döden". Och då döden ju är ett uttryck för livets motsats, har dessa företeelser bibragt jordmänniskan en övertro som stundom låter henne acceptera döden som en verklig realitet och därmed förneka sin egen sanna identitet som ett odödligt väsen.

Då döden alltså är uttryck för livets motsats, och livets motsats är något, som kosmiskt sett icke finns någonstans i hela världsalltet, måste begreppet döden, överallt där det förekommer, utan undantag vara ett uttryck för okunnighet och sålunda för det "kosmiska" väsendet te sig som ett uttryck för den "primitiva" varelsens obekantskap med den del av dess eget liv, som ligger utanför dess fysiska tillvaro.

På det jordiska planet skiljer man således mellan liv och död. Men då jordmänniskan även upplever den del av sin tillvaro som hon kallar döden - låt vara endast i en något omedveten form eller i fosterliknande tillstånd - har denna upplevelse dock inte kunnat undgå att sätta sin prägel på hennes vakna fysiska medvetande. Vi ser därför att hon visar tendenser till att tro på ett liv efter döden eller på en efter hennes nuvarande liv fortsatt, evig tillvaro. Hon känner ett visst begär efter ett fortlöpande liv och antipati mot en fullständig utplåning.

De fem grund-energierna skapar den realitet för människan, som Martinus benämner den "yttre världen" medan den sjätte energin, minnesenergin, skapar den realitet i hennes medvetande som han kallar den "inre världen". Allt som förekommer under begreppet minnen är identiskt med detaljer eller områden i den inre världen - för att förnimma eller uppleva denna måste man använda sig av energi eller rörelse. Där denna energi kulminerar, kommer upplevelsen av livet att bestå i minnesupplevelser av tillstånd, som man genom tidigare oändliga epoker har upplevat.

Då jordmänniskan ju ännu endast befinner sig i tillvarons andra zon, inom tyngd-energin, och den nämnda upplevelsen äger rum fundamentalt först i tillvarons sjätte zon, minnes-energin, måste hennes förmåga att uppleva sin inre värld vara helt och hållet primitiv. Endast i sällsynta undantagsfall kan hon medvetet erinra sig något utanför sitt nuvarande fysiska liv, ja, i allmänhet kan hon inte ens minnas de första åren av detta liv. Inte ens gårdagen är hon i stånd att minnas korrekt i dess finaste detaljer. Därför kan inte den jordiska människan såsom varelsen med kosmiskt medvetande, uppleva sin egen oförgänglighet eller odödlighet, och hennes horisont utanför hennes nuvarande jordlivs markerade gränser "födelsen och graven" är inte större inför den verkliga upplevelsen av livet, än det lilla ofödda fostrets horisont inför den tillvaro, som inträder genom dess födelse hit till denna världen.

Det kosmiska medvetandet kan endast uppnås av jordmänniskan genom hennes fullständiga övervinnelse av sin lägre natur, av det lägre Jaget. Då kommer det som en oundviklig och naturlig organisk process, som öppnar de latent centrerna i hjärnan och gör det möjligt för henne att på det fysiska planet bli dagsmedveten både i den fysiska och den psykiska - eller andliga sidan av livet. En sådan upplevelse kommer alltid vid en tidpunkt då människan minst av allt anar det och absolut inte tror sig vara utvecklad nog till att få en sådan upplevelse och den kommer aldrig då hon tror sig själv vara tillräckligt högt utvecklad.

Då det sätt, på vilket människorna kan komma att uppleva samma erfarenheter, varierar i det oändliga, finns det inte heller någon gräns för variationerna i deras utseende, livsyttningar och kroppsform på ett och samma utvecklingssteg - endast den moraliska standarden anger, vilka väsen som hör till samma steg i utvecklingen. Avvikelsen mellan väsendena beror alltså på skillnaden i erfarenhetsfälten. Dessa kan nämligen, även om de är uttryck för samma moral, vara högst olika.

Intet väsen, säger Martinus, är för evigt knutet till det klot, där det för närvarande upplever livet, utan har haft en föregående och kommer att få en efterföljande tillvaro på helt andra klot i världsalltet. Väsendenas utveckling manifesterar sig sålunda i banor, som sträcker sig från klot till klot. Ett väsens nuvarande manifestationstillstånd eller jord-



tillvaro är således lika med det samlade resultatet av en föregående tillvaro på andra klot och varje jordväsen bär därför också i sitt nuvarande lokala liv prägel av denna för-jordiska tillvaro.

Sådana väsen, som för närvarande befinner sig på ett och samma klot, men som i en tidigare tillvaro kommit dit från helt andra världar, är därför också helt olika präglade i samma mån som deras tidigare tillvaro på de andra kloten varit annorlunda. Denna prägel kan vara av en så olikartad natur, att sådana väsen kan analyseras såsom obesläktade. Då de mer eller mindre besläktade väsendena ju utgöres av sådana, som mer eller mindre har passerat samma klot i sin tidigare tillvaro, framträder här den eviga utvecklingen i form av livsbanor.

Martinus liknar den eviga utvecklingen vid en evigt fortsättande uppåt-gående rörelse, i vilken alla deltar, helt oberoende av om de är stora eller små, rika eller fattiga, friska eller sjuka, förbrytare eller helgon, djur eller människor etc. Genom oändligt varierande former av livsupplevelse, genom vitt skilda zoner och tillvaroplan, genom materiella och andliga tillstånd, från mörka och kalla klot till varma och solljusa världar går Livets väg, menar han. För honom existerar av allt att döma inte någon tillbakagång för något levande väsen, utan alla rör de sig framåt och uppåt.

Persernas store vise, Zoroaster, betraktade människans vilja och förmåga att följa sitt samvetes röst som avgörande för hennes högre utveckling. Det anses också att det är från forniranerna som vi fått själva det sköna begreppet "samvete" som i den iranska idévärlden dyrkas som en slags gudomlighet. En gudomlighet, som är till av evighet, oberoende av den fysiska kroppen, alltid lika ren och skön och efter döden ledsagande den människosjäl, som, om hon ständigt försökt att följa den inre rösten och levat ett rättfärdigt liv, får se en ung flicka av underbar skönhet komma emot sig då hon går över Vedergällningens Bro.

- Vem är du? frågar den förvånade själen, du som synes mig skönare och härligare än någon jordens dotter? Och Samvetet svarar:

- Jag är dina egna gärningar. Jag är inkarnationen av dina goda tankar, ord och handlingar. Jag är inkarnationen av din tro.

Därefter stiger själen genom de tre paradisen, God Tanke, Gott Ord, God Gärning in i ljustet.

Är det däremot en ond människa, som går över Bron, kommer hans samvete emot honom i en fruktansvärd skepnad, som förkroppsligar den avlidnes andliga liv och som utvecklats genom Ond Tanke, Ont Ord, Ond Gärning, fast Samvetet i och för sig icke kan förändras utan endast visar sig för människorna såsom de har förtjänat att få se det.

Därefter stiger själen in i mörkret, som skapats av Ond Tanke, Ont Ord och Ond Gärning.

I egypternas Dödsbok, Am-Duats bok eller Det som finnes på den andra sidan beskrivs hur själen efter den långa färden mellan döden och det eviga livet kommer till landet Amentis, och står ansikte mot ansikte med Maat eller Mait, Egyptens hemlighetsfullaste gudomlighet. Maat representerar Lagen, Rättvisan, Rättvisan-Sanningen. Gudarna lever genom henne, hon är på samma gång moder åt den gud som skapat henne, hans dotter och guden själv. Fyrtiotvå gudomligheter, vilka representerar de fyrtiotvå synder de har att bestraffa är uppställda bakom en våg, som övervakas av Horus. Inför Osiris, som sitter på sin domaretron, lägges i en av vågskålarna den avlidnes hjärta och i den andra en bild av Maat medan Tehutin, Vetenskapens gud, skriver upp resultaten av vägningen.

Att dessa religiösa framställningar för de högtstående fornegyptiska religionsfilosoferna var allegoriska framställningar för att exoteriskt framställa den esoteriska, hemliga läran, säger sig självt. Man använde dessa allegorier som hjälp till en slags bildframställning av vad som sker i djupet av en själ, av ett medvetande som i den andra världen dömer sig själv. Om provet utfaller gynnsamt, inträffar något märkligt, som vittnar om hela denna mytologis hemliga, oväntade och djupa betydelse. Människan blir gud.

Hon får se sin likhet med den som dömer henne och hon finner sig äntligen åter vara den okände gud, som hon sig själv ovetande var. Hon känner



igen den Evige, som varit dold i hennes eget inre och som visar sig vara identisk med den gud, till vars röst hon lyssnat, till vilken hon vänt sig i bön och vilken hon velat närma sig genom att ta honom till förebild. Hon upplever att universums alla krafter finns inom henne och att varje människa kan sätta sig i besittning av dem, men att Lagen är sådan, att hon måste förvärva dem själv. Hela livs- och dödsdramat utspelas således inom människan.

Tibetanernas Dödsbok, Bardo Thödol eller Befrielse genom att Höra om Planet Efter Döden, uppger sig på ett rationellt sätt behandla hela kretsloppet av sang-sara, d.v.s. fenomen-tillvaron mellan döden och födelsen, varvid den betraktar läran om karma eller "följderna" och Återfödelsen som den viktigaste av de naturlagar som påverkar människolivet. Den är avsedd som en vägledning genom Hinsidesvärlden, Bardo-världen, med dess många illusioner och riken - de otaliga världar vars gränslinjer är döden och födelsen.

Bardo är det mellantillstånd varifrån man kan återfödas antingen i denna världen i en mänsklig kropp eller i andevärlden i en andekropp, eller i något av de paradisiska rikena, som t.ex. Deva Loka; i en gudakropp - eller i Asura Loka; i en asurakropp, eller i något av helvetena i en kropp som kan uthärda lidande och är ur stånd att dö förrän reningen har fullbordats. Det normala efter döden i ett helvete eller i något av de andra tillstånden efter döden som människa, är att man återfödes på jorden som människa.

Från dödsögonblicket och i tre och ett halvt, ibland fyra dygn framåt befinner sig den avlidne i ett slags sömn- eller trancetillstånd, i regel omedveten om att vara skild från sin kropp på det mänskliga planet. Därefter börjar "den döde" bli klar över att döden har inträtt och kunna uppleva "övergångstillståndet" som i sin tur övergår i andra övergångstillstånd medan man söker Återfödelse, som slutar när medvetandeprincipen har återfötts i den mänskliga världen eller i någon annan värld, eller i något av paradisiskena.

Dödsprocessen, förkunnar man, är raka motsatsen till födelseprocessen, eftersom födelsen är lika med medvetandeprincipens inkarnering, medan döden är dess diskarnering, men i båda fallen sker en övergång från ett medvetandetillstånd till ett annat. Och på samma sätt som spädbarnet måste vakna upp i denna värld och genom erfarenheten lära sig denna världs natur, så måste på samma sätt en människa efter döden vakna upp i Bardo-världen och göra sig införstådd med de särskilda betingelser som gäller där. Bardo-kroppen är en kopia av den människokropp som den skiljes från under dödsprocessen och det som bevaras i den är medvetande-principen och det psykiska nervsystemet, Bardo-kroppens psykiska motsvarighet till människokroppens fysiska nervsystem.

Tillvaron i den världen är bara en fortsättning under ändrade villkor av den fenomen-födda tillvaron i människornas värld eftersom båda tillstånden är karmiska. Det är psykologiskt sett ett drömliknande tillvarotillstånd, i vad man skulle kunna kalla en rymdens fjärde dimension, uppfyllt av hallucinatoriska syner som härrör från den "varseblivandes" eget sinnesinnehåll, lyckligt och påminnande om himmelen om karma är god, eländigt och helveteslikt om karma är ond. Innan Upplysning nåtts, är en återfödelse till människovärlden, från Bardo-världen eller från vilken som helst annan värld eller vilket som helst annat paradiset eller helvete dit karma fört, helt oundviklig.

Det vi kallar död inträffar då en allmän upplösning av människans konstitution äger rum. Denna upplösning sker inte plötsligt utan är en långsamt fortlöpande process, med undantag av sådana fall som då döden inträffar genom olycksfall eller självmord. Döden kommer liksom nerifrån, kylan smyger sig uppåt, hörsel och syn börjar avta och den inträffar, fysiskt sett, i och med upphörandet av hjärtats verksamhet, när hjärtat slagit sitt sista slag.

Men döden är ännu inte fullständig, ty hjärnan är det sista av den fysiska kroppens organ, som verkligen dör, och någon liten tid efter det hjärtat slutat att slå förblir hjärnan och dess minne fortfarande verksam. Under denna korta tid passerar varje tilldragelse under det förflutna livet "revy". Denna "panorama-bild" av det förgångna är rent automatisk,



men har mycket stor betydelse. Medan denna revy, som innefattar hela förloppet av tankar och handlingar från det nyss avslutade jordelivet pågår, är man absolut omedveten om allt annat.

Hela det förflutna livet passerar i regelbunden ordning från början och till slutet ungefär som en film, där bild följer på bild. Mycket bestämda etiska och psykologiska skäl sammanhänger med denna process, ty denna process åstadkommer en rekonstruktion av både det goda och det onda, som gjorts under det förflutna livet och inregistrerar detta kraftigt på det andliga minnets vävnad hos den som går bort. Slutet, som kallas död, följs omedelbart av medvetslöshet, fullkomlig och ostörd. Tills den, som de gamle benämner andra döden äger rum.

En modern läkare, som vid olika dödsbäddar kunnat iakttaga dödsförloppet genom sin "inre syn" beskriver övergången mellan världarna med djup vördnad och heligt allvar.

Jag såg, säger han, att den fysiska organismen inte längre kunde utföra den andliga principens olikartade krav, men kroppens organ tycktes liksom motsätta sig den livgivande själens avlägsnande vid omvandlingen. Muskel-systemet stred för att bibehålla förmågan att kunna röra sig. Nervsystemet ansträngde sig för att bevara känslan och hjärnan för att fasthålla intelligensen och medvetandet. Kroppen och själen liknade två vänner som kände, att de nu för alltid måste skiljas. Dessa inre strider visade sig för de yttre sinnena som ett kvalfullt lidande, men jag är tacksam och lycklig att veta, att detta inte var något tecken på smärta eller olycka, utan berodde på att anden höll på att för alltid avlägga sin jordiska klädnad.

Nu omslöts huvudet av en vackert miltlysande atmosfär, och samtidigt såg jag stora och lilla hjärnan utvidga sina innersta delar. Jag såg dem avbryta de för dem säregna galvaniska funktionerna, och att de liksom mätade sig med den livselektricitet och livsmagnetism som tillhör underordnade organ. Hjärnan visade sig plötsligt tio gånger mera positivt magnetisk än den någonsin varit i normalt tillstånd. Detta fenomen föregår den fysiska kroppens död - upplösning.

Nu hade dödsprocessen börjat. Hjärnan drog så småningom till sig de livgivande fluiderna från kroppens övriga delar och i samma mån som kroppens extremiteter blev mörka och kalla syntes hjärnan ljus och glänsande. Jag såg i den milda, andliga atmosfären, som utgick från den döendes huvud hur de obestämda ytterlinjerna av ett annat huvud bildades, och hur detta småningom utvecklade sig och slutligen blev så kompakt och starkt glänsande, att jag inte längre kunde se igenom det eller betrakta det så noggrant som jag ville. Medan detta huvud tog form och organiserades utanför och över det materiella huvudet, såg jag hur den lysande atmosfären som strömmade ut genom huvudet var i livlig rörelse, men allteftersom det nya huvudet framträdde tydligare och fullkomligare försvann denna atmosfär.

Med stor förvåning och obeskrivlig vördnad betraktade jag de mystiska processer som försiggick framför mig. På samma sätt som det andliga huvudet hade bildats, såg jag nu hur nacken, axlarna, bröstet och hela den mänskliga organismen efterhand harmoniskt utvecklade sig. Jag kände också, att det var själiska egenskaper som utvecklade och fulländade den nya organismen. De fysiska skröpligheterna hos den döende kroppen var i den nya andliga kroppen nästan fullständigt avlägsnade.

Medan denna andekropp bildades fullständigt tydligt för min inre iakttagelseförmåga, tillkännagav den materiella kroppen många symptom på smärta för de närvarande. Dessa tecken var dock fullständigt bedrägliga, de orsakades endast av livskraftens avlägsnande från lemmarna till hjärnan och därefter från hjärnan till den nya organismen.

Nu reste sig den andliga kroppen i upprätt ställning över den avlagda kroppens huvud, och omedelbart före den slutliga upplösningen av det band, som förenat dessa båda kroppar, såg jag något mycket egendomligt, en ljusström av livselektricitet i stark rörelse mellan den utsträckta kroppens huvud och den uppstående andliga kroppens fötter. Så snart den kvinnliga ande, vars avsked från den fysiska kroppen jag hade bevittnat, var helt befriad, märkte jag hur hon började inandas den jordiska atmosfärens andliga beståndsdelar. Hon tycktes endast med svårighet kunna tåla denna nya



livsluft. Men inom några sekunder andades hon detta nya element med största lätthet, och nu såg jag, att hon var i besittning av organ, som var fullkomligt lika dem i hennes avlagda jordiska kropp. De var dock förädlade. Denna förvandling var emellertid ej så genomgripande, att den ändrade det karakteristiska i hennes utseende.

Allt detta lärde mig att det som i allmänhet kallas död endast är en andens födelse till nytt liv på andra plan. Ja, överensstämmelsen mellan ett barns födelse till denna världen och andens födelse till en annan värld är så fullständig, att inte ens navelsträngen fattades, som ju in i det sista förbinder de båda organismerna. Vid avslitandet av denna navelsträng strömmar livselektriciteten med en obetydlig del tillbaka i den döende kroppen och fördelar sig genom hela organismen, sannolikt för att förhindra ögonblicklig förruttnelse, avslutar den clairvoyante läkaren.

I de hemliga lärorna uttalar man sig ju med stor auktoritet om döden. Men hur kan då någon veta vad döden är och vad som händer efter döden och hur man skall möta den i dödsögonblicket, om ingen någonsin återvänt från de döda?

På den frågan skulle en tibetan svara, att det inte finns en enda människa, inte en enda varelse, som inte har återvänt från döden. I verkligheten har vi alla dött många dödar innan vi föddes till vår nuvarande reinkarnation. Och det vi kallar födelsen är bara dödens baksida, den ena av myntets båda sidor, eller som en dörr som vi kallar "ingång" utifrån och "utgång" inifrån. I vår Dödsbok, skulle han säga, hävdas bestämt att de levande kommer från de döda - inte med hänvisning till traditioner och trosföreställningar, utan på en säker grundval av otvetydiga vittnesmål från yogier, som klart hävdar att de varit döda och medvetet återvänt till modersskötet.

Enligt tibetansk uppfattning bör den döende inte bara möta döden lugnt och med vaket sinne och mod, utan också med tanken rätt skolad och rätt inriktad, så att man, om så erfordras, andligen förmår höja sig över kroppens lidanden och bristfälligheter. Det anses också att man förmår detta om man under sin aktiva levnad effektivt skolat sig i konsten att leva och - när döden nalkas - i konsten att dö. Arten av den tillvaro som ligger mellan döden och Återfödelsen i denna eller en annan värld bestämmes av våra tankar. Allt det vi är, är resultatet av det vi har tänkt, det "vilar på våra tankar", det är "sammansatt av våra tankar". Den sista tanken i dödsögonblicket tillmätas stor, ja, avgörande betydelse för nästa inkarnations karaktär. Den som har jordiska begär förblir fången under återfödelsen.

Hur uppnår man då befrielse?

Befrielse uppnås genom Upplýsningen och den ligger i att inse sangsaras, tillvarons, överklighet. En sådan insikt är möjlig att uppnå i den mänskliga världen, eller i det viktiga dödsögonblicket i den mänskliga världen, eller under hela tillståndet efter döden, under de olika Bardo-tillstånden, eller i vissa av de icke-mänskliga rikena. Så länge längtan eller törst efter sinnesintryck, efter den osäkra sang-sara-tillvaron inte besegrats, följer död på födelse och födelse på död i ständig växling. Eller med Upanishadens ord:

"Det som är här, det finns där;  
Det som är där, det finns ock här.  
Den som uppfattar här som något  
annorlunda, han möter död efter död.

Allenast med själen kan detta fattas,  
och sedan är det ingen skillnad här.  
Från död till död går den, som ser det  
som om det vore skillnad här."

+ + + + +